

Schedevi

OMSORG SEDAN 1942

Miljöledningssystem 2023

Schedevi Psykiatri AB

Lisa Fält, VD

Innehåll

.....	1
Miljöledningssystem.....	3
Miljöpolicy	4
Övergripande miljömål.....	4
Detaljerade miljömål med handlingsprogram	4
Organisation	8
Uppföljning	9

Miljöledningssystem

Vårt miljöarbete är ett kontinuerligt arbete som beskrivs med nedanstående bild.

Miljöutredning identifierar och kartlägger de betydande miljöaspekter som vår verksamhet ger upphov till och som är möjliga att styra och påverka.

I miljöutredningen klargörs även tillämpliga miljörutiner, miljöprestanda samt den kunskap som finns inom miljöområdet samt tillämpliga lagkrav. Identifierade miljöaspekter värderas och rangordnas. Miljöutredningen uppdateras en gång per år i samband med uppföljning av våra miljömål. Detta beslutas om på ledningsnivå som bas för planeringen av både vårt långsiktiga och kortsiktiga miljöarbete och utgår från miljögruppens uppföljning och utvärdering. Som utgångspunkt vid miljökartläggningen använder vi oss av metoder och erfarenheter vid samarbetet med Linköpings universitet och studenter på civilingenjörsprogrammet Energi Miljö Management. Vid oplanerade händelser som inträffar och påverkar vår miljö sker en uppdatering av miljöutredningen och dess efterföljande miljömål, både övergripande och detaljerade.

Miljöpolicy bygger på miljöutredningens riskbedömning av de betydande miljöaspekterna. Vår miljöpolicy som är antagen och beslutad på ledningsnivå är vägledande för vårt miljöarbete. Föreståndarna tillsammans med miljörepresentanter från båda regionerna ansvarar för att implementera den i verksamheten.

Övergripande miljömål fastställs inom ramen för miljöpolicy och mynnar ut i mer detaljerade mål. De övergripande målen har även förankring i, av riksdagen beslutade, nationella miljö kvalitetsmål. De nationella miljömålen är strategiska för det miljöpolitiska arbetet och utgångspunkten för den svenska miljöpolitiken nationellt, inom EU och internationellt, och för uppföljning av miljöpolitiken: <https://sverigemiljomal.se/miljomalen/>.

Detaljerade miljömål fastställs årligen och avser såväl intern verksamhet som verksamhet gentemot kund. Nästkommande års miljömål utarbetas av miljögruppen, som presenterar detta på årets sista möte i den strategiska ledningsgruppen, där beslut tas.

Handlingsprogram för miljö utarbetas för att tydliggöra hur olika delar av verksamheten verkar för att uppnå satta miljömål. Handlingsprogrammen kan variera beroende på förutsättningarna i olika regioner och på olika enheter.

Miljöpolicy

Vi ska verka för att förebygga föroreningar och för att belastningen på natur och miljö begränsas så långt som möjligt. Vårt grundkrav är att tillämpliga lagar och föreskrifter uppfylls.

Övergripande miljömål

I Schedevis värdegrund är ett av ledorden miljö tillsammans med lika värde, individuella behov, jämställdhet, kvalitet, öppenhet och transparens. Vårt övergripande miljömål är att vara ett vårdbolag som på ett ansvarsfullt sätt bedriver sin verksamhet avseende miljöpåverkan. Tillämpa förebyggande åtgärder för att minska den negativa miljöpåverkan. Vi vill förstärka vår profil som ett företag som arbetar långsiktigt, hållbart och med den högsta kvaliteten i vår bransch. Vi ska vara ett vårdbolag som förknippas med ett aktivt miljöarbete, och genom miljöutredningen har bolaget valt följande fokusområden: **främja mångfald bland djur och natur i närmiljön, el- och energianvändning, utsläpp, transporter, avfall, matkonsumtion samt att engagera klienter och personal**. Dessa övergripande miljömål är även några av de sexton nationella miljökvalitetsmål, som beslutades av riksdagen. De nationella miljömålen ger en helhetsbild av det arbete som behöver göras i Sverige och globalt.

Detaljerade miljömål med handlingsprogram

Bolagets miljöfokus för 2023 är: främja mångfald bland djur och natur i närmiljön, el- och energianvändning, utsläpp, transporter/drivmedel, avfall, matkonsumtion och att engagera personal och klienter i vårt miljöarbete. Dessa övergripande mål mynnar ut i mer förtydligande detaljerade mål, som ska implementeras i verksamheten.

Främja mångfald bland djur och natur i närmiljön

I Östergötland har vi under året skaffat ett bisamhälle med honungsbin. Bin hämtar sin föda från blommornas nektar och bidrar på det sättet till pollineringen – att växterna kan fortplanta sig och spridas. Tillsammans med humlor, fjärilar, vildbin och skalbaggar ser våra tambin till att hålla landskapet artrikt och levande. Kanske ska vi skaffa fler bisamhällen i Östergötland och även om Västergötland vill prova. Vi har kunnat avnjuta en rik skörd av honung.

Fler förslag att genomföra under 2023:

- Plantera insektsvänliga växter
- Tillverka och sätta upp insektshotell
- Anlägga sandhotell
- Samla upp regnvatten
- Komposter för trädgårdsavfall
- Se över vilken jord, blomlådor och blommor vi använder oss av

El och energianvändning

Ytterligare öka effektiviteten i användning av energi.

Under 2022 genomförde Elajo en abonnemangsanalys av elanvändningen i Östergötland. Resultatet av denna påvisade att vi har effekttoppar dagtid och då främst tisdagar och fredagar under vinterhalvåret. Under sommaren har vi även en topp kl. 22.00 på kvällen. Vi ska arbeta för att sprida ut elanvändningen under dygnet så att vi inte får dessa effekttoppar vilket i sin tur påverkar ett högre elpris. Försöka att minska effektbehovet dagtid under vardagar till helgen istället. Man kan exempelvis tvätta kläder och ladda mobiler på natten i stället för på dagen.

Under rådande energikris i landet och världen har det varit mycket aktuellt med åtgärder för att spara energi. Det som miljögruppen har påmint verksamheten om under hösten är bland annat detta:

- Diska, tvätta och tumla i full maskin, undvik torkskåp
- Kontrollera temperatur i kyl (+5) och frys (-18)
- Dammsug bakom kyl och frys så att luften kan cirkulera bakom
- Stäng av apparater och låt dem inte stå i standby-läge
- Dra ut laddare när den inte används
- Släck efter dig
- Byt ut till LED-lampor
- Undvik rinnande vatten

Vi kommer även att se över våra vitvaror, då vi föredrar energisnåla, packning och kranar, rengöra ventilationsdon, täta fönster och dörrar, lufta element och kontrollera termostaterna.

Dessa punkter och ytterligare nedanstående kan hjälpa oss att minska eller hålla nere energiförbrukningen.

- Utnyttja dygnets alla timmar så man inte får energitoppar d.v.s. tvätta kläder och ladda bilen på natten i stället för på dagen,
- stänga av onödig uppvärmning samt ventilation i rum som inte används,
- duscha kortare och eller installera sensorer på kranar och duschar där det går

- diska energisnålt, d.v.s. energiprogram och fulla maskiner, där det går
- tvätta energisnålt, d.v.s. vid låga temperaturer eller energisnåla program där det går. Använda torktumlare i stället för torkrum

Under året som gått har fastighetsbolaget förvärvat en fastighet i Rydaholm, Värnamo kommun. Ambitionen är att installera solceller även på denna fastighet och det kommer att upphandlas under året.

Utsläpp

- Välj varor och produkter som är miljövänliga och välj bort material som innehåller särskilt farliga ämnen vid exempelvis beställning av städmedel, tvättmedel, sköljmedel, diskmedel. Kontrollera ifall det finns ett mer miljövänligt alternativ vid varje beställning.
- Minska utsläpp av fossila bränslen. Vi har idag enbart tre bussar i verksamheten som nyttjar fossila bränslen. En av bussarna ska tas ur drift och ersättas av en elbil under 2023.
- Slutet av 2022 byggdes nytt reningsverk i Östergötland, vilket naturligtvis påverkar utsläppen i vattnet positivt. Lättare att kunna kontrollera ämnen som släpps ut från reningsverket och hålla dessa inom giltiga gränsvärden.

Transporter

- Fortsatt e-handel vid matinköp i Östergötland, där transporten sker gemensamt mellan avdelningarna. Kan det ske samordning av mattransporter även i Västergötland. Effektivisera e-handelsinköpen
- Uppmuntra klienterna att cykla eller gå i stället för att använda bilarna. Underlätta för klienternas cyklande genom att tillgodose att det finns tillgängliga cyklar samt cykelhjälm att låna, och med tanke på säkerheten även reflexvästar. I Östergötland har vi påbörjat två cykelparkeringar, där verksamhetens cyklar ska stå samlade under tak samt har tillgång till eluttag för el cyklar.

Avfall/återbruk

- Vi ska till 100 % källsortera avfall i våra lokaler. För att möjliggöra detta ska det underlättas med praktiska åtgärder så som sorteringskärl på alla enheter och i boendenum där det kan fungera samt återvinningsstationer i varje region. I region väst finns en återvinningsstation vid enheten Furubacken och i region öst finns en central återvinningsstation, Miljöhuset. Vi fortsätter att möjliggöra och underlätta källsorteringen.
- I Västergötland ska vi genomföra en översyn på vilka kärl vi har för hushållssopor samt återvinning. Eventuellt byta ut eller komplettera för bästa resultat.
- Under 2023 ska batterier som går succcessivt bytas ut till laddningsbara. Laddare samt batterier köps in centralt i öst och väst.
- Matavfallet ska med start i januari 2023 kunna hanteras av Kinda kommun med så kallade gröna påsar. Vi har förberett med sorteringskärl för matavfallet på varje avdelning samt ett större för upphämtning. Detta kan i sin tur påverka vår sopmängd.

Antagligen minskar våra hushållssopor vilket gör att vi kan minska tömningsfrekvensen på vår container.

Matavfallet i Essunga kommun planeras att kunna återvinnas 2024.

- På en av enheterna i Östergötland har vi under 2022 haft två matkomposter, vilket har fungerat väl. Kanske att ytterligare någon enhet vill prova under 2023.
- Minska svinnet genom att äta mer rester, förvara maten rätt och planera dina inköp. Under perioder väger vi maten i Västergötland, för att på så sätt få ner matsvinnet.
- Fortsatt drift av vår secondhand butik för klienter i Västergötland.

Matkonsumtion

- Alla enheter ska köpa in ekologiska mejerivaror dvs mjölk, grädde, yoghurt/fil, crème fraiche, smör och matfett eller dylikt som passar avdelningen bättre. Detta är ett minimikrav sedan får naturligtvis enheterna köpa in mer ekologiskt om de önskar. I Västergötland var 19 % av maten som köptes in ekologisk.
- Vi kan minska på mängden kött mot vegetariska alternativ. Här ska vi titta på matlagningskurser som kan ge mer kunskap om och inspirera till att laga vegetariska maträtter. Fysioterapeuten i Västergötland ska gå en utbildning i hållbar matlagning, som hon sedan ska förmedla till enheterna i Västergötland. Vi kan också använda oss av appen "Matglad" som ger tips och råd, recept till hållbara måltider.
- Välj frukt och grönsaker som tål att lagras samt grönsaker efter säsong. På alla enheter finns en översiktlig bild över vilka grönsaker som hör till vilken säsong.
- Ta tillvara på frukt och grönsaker som vi odlar själva. 2022 tillverkade vi 120 liter äppelmust från egna äpplen i Östergötland. En mycket lyckad aktivitet som vi hoppas kunna genomföra även 2023. Kanske att vi köper en mustmaskin i stället för som i år, hyra.
- Planeras för växthus i både Östergötland och Västergötland under 2023. Detta kan säkert bidra med inspiration för att både odla och tillaga närproducerad mat.

Engagera boende och personal

- Intresserade klienter ska få närvara vid miljömöte där de har möjlighet att ta upp förbättringsförslag och funderingar kring miljön. Intresset hos våra klienter måste uppmärksammas och skapas. Vi kommer även att ha separata möten för enbart intresserade klienter.
- Arrangera aktiviteter för att engagera boende och personal. Det kan till exempel vara att utse månadens miljöhjälte bland boende eller arrangera en matsvinnstävling mellan enheterna.
- Fortsatt engagemang hos våra boende gällande att ansvara för källsorteringen.
- Inköp av växthus i Västergötland och Östergötland som kan engagera både boende och personal både i att odla samt laga närproducerad mat.

Ingen kan göra allt men alla kan göra något!

Organisation

Miljögruppen träffas fyra gånger per år i samband med att den strategiska ledningsgruppen har möten, det vill säga februari/mars, juni, september och november/december.

Miljögruppen består av VD, representant från fastighetsbolaget samt minst en representant från varje region. Nuvarande miljögrupp består av två representanter från Västergötland och två från Östergötland, som alla har anmält intresse för att få delta. Utöver detta har vi ambitionen att genomföra ytterligare möten med våra miljöintresserade klienter.

Tillsammans med föreståndarna ansvarar miljörepresentanterna för att miljömålen och miljögruppens arbete når ut till organisationen via enheternas arbetsplatsträffar som genomförs en gång i månaden. Miljögruppens protokoll finns tillgängliga för samtliga föreståndare och regionchefer i Teams.

I miljögruppen utvärderar man fortlöpande arbetet med de uppsatta målen, svårigheter och framsteg. Vad kan vi göra för att underlätta arbetet med miljömålen i verksamheten. Finns nya idéer och förslag.

Uppföljning

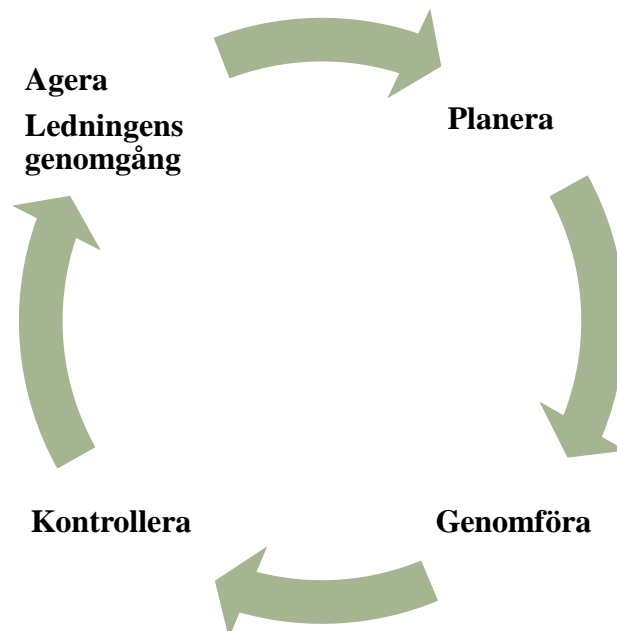
Miljömålen följs upp löpande av miljögruppen och VD samt behandlas årligen i den strategiska ledningsgruppen.

För att tydliggöra hur vi skall uppnå satta miljömål finns ett handlingsprogram för miljö.

Alla medarbetare är i sitt dagliga arbete ansvariga för att miljöpolicyen följs. Vid anställning informeras om policyen och vid planeringsdagar och medarbetarsamtal följs miljöpolicyen upp.

Utveckling och avvikelsehantering

Vi utvecklar vårt eget miljöarbete, och vårt miljöledningssystem utvecklas genom ständiga förbättringar. Schedevi arbetar med utveckling av verksamheten enligt förbättringshjulet.

Planera: Fastställ vilka mål och åtgärder som behövs för att åstadkomma resultat som överensstämmer med kundkrav och vår policy. Målen revideras och/eller tillkommer genom arbetet i miljögruppen tillsammans med delar av ledningsgruppen.

Genomföra: Genomför i verksamheten. Ansvar för implementeringen och genomförandet ligger på föreståndaren tillsammans med miljörepresentanterna.

Kontrollera: Kontrollera genomförandet med utgångspunkt av kundkrav och vår policy samt rapportera resultaten. Detta är en kontinuerlig process och en stående punkt på miljögruppens agenda. Miljörepresentanterna tillsammans med föreståndare kontrollerar och utvärderar.

Intern kvalitets- och miljörevision

Intern kvalitets- och miljörevision genomförs av hela ledningssystemet en gång per år. Revisionerna ska omfatta standardernas alla kravelement och hela organisationen skall omfattas av de interna revisionerna.

Revisionen syftar till att genom iakttagelser och samtal med medarbetare samt uppföljning på arbetsplatsträffar, genomförda av miljörepresentanter tillsammans med föreståndare, följa upp det praktiska kvalitets- och miljöarbetet.

Våra riktlinjer och mål för kvalitet och miljö följs upp och resultatet från revisionen skall ge grund för ständiga förbättringar av vårt kvalitets- och miljöarbete.

Resultatet från interna revisioner behandlas vid ledningens genomgång på strategisk ledningsgrupp (SLG). Ledningen fattar beslut om utvecklingen av ledningssystemet samt fastställande av nästa års miljöledningssystem inkluderat målen.

Uppdaterad med beslut taget vid strategisk ledningsgrupp 2022-12-21